

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegraful Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Mai multe simpatii.

(b.) A câștiga popoare pe partea ta, este foarte greu, este chiar imposibil, când mai întâi nu ești în stare să le atragi prin simpatia ta. Cea mai nenorocită politică este aceea, care nu ține seamă de acest cel mai firesc sentiment omenesc. O vedem această apariție mai ales acum, când atât antanta, cât și puterile centrale, caută să câștige și una și alta pe partea lor simpatiiile popoarelor neutrale, atât a celor din sudul Europei, cât și nu mai puțin a celor dela miază-noapte. Sunt popoare mici acestea, și toate la un loc nu fac atât, cât în mărime sunt și deoparte și de cealaltă, cele cari le prețuiesc acum mai cu ardoare, ca niciodată mai înainte. Dar oricât de mici ar fi, au și ele viața lor, au și ele un caracter și un orgoliu propriu, care le aduce astăzi la conștiință mai mult ca orișicând, că deși sunt pentru ele mai puțin pronunțate, dar au incontestabil un rol colorativ destul de important, peste care nu se poate trece, dacă este să se aducă la desăvârșire tabloul viitorului Europei. Și dacă acest tablou îl vom numi harta Europei viitoare, figura nu schimbă întru nimic ipoteza.

Reiese tot mai mult după un an de frământare între marile puteri ale Europei, că micile națiuni și-au păstrat calmul lor, dictat de interesul lor de a exista și din convingerea fermă a conștiinței lor de a fi folosite schimbărilor după război. De aceea, credem noi, este o greșală și din o parte și din cealaltă, când cele două grupări de mari state beligerante caută prin amenințări a determina pe unele sau pe altele din micile națiuni neutrale a se declara pe o parte, sau pentru cealaltă. Mai multă simpatie, și mai puțină suferință ar fi la loc pentru aceste state, cari neutrale și chibzuite, nu au stricat nimănui, și au adus folese tuturor.

Simpatia însă nu se câștigă prin aceea, că-ți arăți puterea la orice ocazie, ci prin metoda de a ști respecta și individualitatea și situația ce o merită și alt popor mai slab deocamdată decum ești tu însuși, și de care totuși la o împrejurare poți se ai nevoie.

În aceste direcțiuni s'au făcut greșeli, atât din partea antantei, cât și din partea noastră, aceasta trebuie se o recunoaștem fără încunjur. Atât ne bucură, că greșelile dușmanilor noștri au fost mult mai mari, decât ale noastre și astfel neutralii astăzi în covârșitoare majoritate sunt pe partea noastră principial, iar antanta a pierdut orice nădejde în sprijinul lor, cum franc o spune mai nou și «Le Temps».

Și ce este cauza? Un articol al dlui Clemenceau, amenințător și disprețuitor la adresa României. Un singur articol al unui Francez a fost în stare să reducă la aproape zero tot entuziasmul francofil al Românilor din regat.

Și să nu uităm, că pentru dragostea franceză, pentru această dragoste, mare parte din Românii liberi erau și — filoruși. Dl Sasonow a fost mai prudent. În dumă, diplomatul rus, deși convins de neutralitatea persistentă a României, nu s'a impacientat ca sanguinul Francez, ci a ținut să accentueze încă bune relații între Rusia și România, cari deocamdată nu se pot manifesta decât prin o binevoitoare neutralitate.

Asta este situația României cu antanta. Cu noi este altfel. Pecând Germania în chestia transiului de muniții pentru Turcia luase o atitudine mai ca a lui Clemenceau, dacă nu și mai aspră, Austro-Ungaria față de România n'a făcut de când decurge războiul în nici o privință nici cel mai mic pas, care în limba diplomatică se traduce cu o așa numită «demarchă». Germania și Franța au pierdut în simpatie față de România, Rusia și le-a menținut încă, Austro-Ungaria a câștigat însă mai mult. Ne bucură acest lucru, ne bucură nespuse de mult, ne învesește chiar, cu atât mai tare, că politica noastră externă este astăzi pusă în mâni neasemenat mai destoinice, ca pe vremea contelei Berchtold.

Acest diplomat a avut cel mai nefericit merit la înăsprirea relațiilor monarhiei noastre cu vecinul regat român, prin nefasta lui politică de a strica prietenii vechi, în loc de a le cimentă, într'un timp, când era mai mare nevoie de simpatice legături între popoare mărginașe. Politica noastră externă, condusă cu atâta dibăcie dela Viena timp îndelungat, ajunsese în timpurile cele mai grele pe mâna nenorocită a unui diplomat nesimpatic, care în mod fatal trebuia se distrugă și cele mai trainice simpatii prin stângăcia lui.

La timpul seu au fost arătate în ziarul nostru în mod clar și convingător greșelile cele mari pe cari le-a făcut contele Berchtold în politica externă, deci nu vom mai insista asupra lor.

Norocul a vrut, și înțelepciunea bunului nostru Monarh, care în aceste zile și-a serbat nu numai aniversarul de patriarh binecuvântat de Dumnezeu, ci și zilele cele mai glorioase ale iubitelor sale popoare, a făcut, ca să se schimbe și politica externă a monarhiei noastre ce devenise odii în afară, restituindu-i drepturile ei la simpatia vecinilor noștri.

Deie Dumnezeu, ca aceste simpatii externe, recâștigate, să găsească ecoul unui acord armonios și între popoarele jubilarului Monarh prea bun și glorios, a cărui inimă nobilă are și astăzi pe partea ei mai multe simpatii, nu numai între popoarele sale, ci și între cele mai multe ale actualilor dușmani ai patriei noastre. Prea-grățiosul nostru Monarh între toți monarhii lumii este astăzi cel mai aproape de Dumnezeu, și cine-i mai aproape de Dumnezeu este și cel mai venerat și iubit de toate popoarele. Mai multe simpatii ca El, — nu are nimeni astăzi.

Guvern nou rusesc. Din Petrograd se anunță, că acolo, după mai multe consilii de ministri, s'a ținut o conferență, la care au participat membrii guvernului și toți șefii partidelor politice reprezentate în dumă, și în care s'a constatat necesitatea formării unui nou guvern rusesc, de coaliție, numit guvernul apărării naționale, pentru ca conflictul dintre guvern și dumă să poată fi aplanat. O telegramă mai nouă, sosită prin Elveția dela Petrograd, spune, că noul guvern va fi prezidat de Krivosein, care ar fi primit deja însărcinarea formării noului guvern rusesc.

În fața Monarhului. Delegațiunile comitatelor din Ungaria, cari în 2 Septembrie n. c. vor aduce felicitări Majestății Sale, Impăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I, din prilejul împlinirii anului 85-lea al etății, vor fi conduse de ministrul nostru prezident, contele Stefan Tisza, care va rosti o cuvântare în fața monarhului și Majestatea Sa va răspunde. E vorba, ca tot atunci să se prezinte în fața Majestății Sale și primarii tuturor orașelor din țara noastră, sub conducerea primarului Bărczy din Budapesta. În Viena se fac pregătiri, pentruca atât delegațiunilor comitatelor, cât și primarilor orașelor, să li se facă o primire solemnă în Viena.

Dorințele Polonilor.

Polonia a încetat a mai fi provincie rusască. Și probabil că nu are se mai fie provincie rusască nici în viitor, niciodată. Ce se va întâmpla însă cu ea? Aceasta e întrebarea pe care și-o pune lumea, fără a putea primi răspunsul deocamdată. Va fi încorporată la Germania, ori la Austria, sau va fi împărțită între Germania și Austria, ori apoi, împreună cu Galizia va forma un stat autonom, pus sub suzeranitatea, fie a Germaniei, fie a Austriei? Sau se va uni întregul popor polon într'un nou regat, cu totul independent, realizându-se astfel visul vechiu al Polonilor? Nimeni nu poate se știe. Soarta viitoare a Poloniei se va decide în conferența de pace, care va urma după încetarea ostilităților. Ce se știe acum este, că dacă ar ajunge Polonia sub stăpânire germană, li se pune în vedere de pe acuma Polonilor drepturi autonome, după cum se vede din vorbirea cancelarului german Bethmann-Hollweg, rostită în camera imperială germană, și publicată mai la vale, și ce mai ales se știe este, cari sunt dorințele Polonilor în privința aceasta. În ziua în care a căzut Varșovia, capitala Poloniei, s'a publicat adecă o proclamațiune a comitetului provizoriu al tuturor partidelor politice polone, iar proclamațiunea aceasta a Polonilor, scăpați de sub jugul rusesc, sună astfel: «Poloni! În mijlocul sgomotului tunurilor istoria noastră suferă o complectă transformare: Rușii au părăsit capitala Poloniei și fug cu pași gră-

biți din patria noastră. Lanțurile sclavagiului, cu care ne-a împovărat acum o sută de ani uzurpatorul barbar, au căzut de pe picioarele noastre. Asistăm la realizarea dorințelor străbunilor și părinților noștri, cari de trei ori într'un secol au încercat cu armele în mâni să isgonească pe dușmanul rusesc și să recâștige independența patriei. Armata țarului se retrage astăzi sub presiunea învingătoarelor austro-germani, alături de cari luptă de asemenea legiunile polone, cadrele viitoarei noastre puteri militare, sub comanda marelui nostru confrate Iosif Pilsudski.

Războiul bântue de douăsprezece luni pe pământul polonez, îl înecă în sânge, îl acopere cu cadavre, prefăc orașe întregi în cenușe, pe când locuitorii Poloniei, ai Lituaniei și ai Ucrainei, sunt constrânși să tacă și să aștepte pasivi desnodământul gigantice lupte. Totuși astăzi, când călăul nostru secular este zdrobit, declarăm solemn în fața întregii lumi, că dorința și voința întregii națiuni polone este de a obține independența patriei. Ne îndatorăm a vărsa ultima picătură a sângelui nostru și a sacrifica ultimul nostru obol, spre a putea atinge țelul tendințelor noastre. Numai un stat polon, având o viață individuală, în alianța statelor occidentale, va fi în stare să îndeplinească misiunea istorică de apărător al culturii în potriva atacurilor furioase ale barbariei.

Polonii știu să sacrifice sânge și viața lor când e vorba de o cauză sfântă pentru ei. Dovezi elocvente despre aceasta sunt, nu numai însușirile istorice în potriva asupritorilor ruși, dar și astăzi faptele și isprăvile legiunilor de voluntari, cari găsesc curajul necesar în credința, că dezastrul rusesc va face posibilă independența Poloniei. Căci statul polon poate să se renască numai după umilirea definitivă a Petersburgului, centru de barbarie și de opresiune în toată Europa.

Sperăm, că statele învingătoare nu vor întârzia a da depline garanții, că sângele polon nu va curge în zadar. Cele mai bune garanții vor fi: autonomia poloneză în provinciile cucerite de către armatele aliate și creațiunea unei armate polone, pentru războiul comun împotriva Rusiei.

Varșovia, 5 August 1915.

Comitetul central al Confederației poloneze.

Se vor împlini ori nu, dorințele Polonilor, de a forma în viitor un stat independent, cu armată proprie, nu poate ști nimeni, fiind acesta încă un mare secret al viitorului. Merită însă toată lauda conducătorii lor, cari au stat la pândă, sentinele neador-mite ale poporului pe care-l conduc, și în momentul în care s'au văzut eliberați din jugul rusesc, și-au formulat dorințele cu privire la viitor, dorințe eșite din sufletul întregii populațiuni polone. Ajute-le Dumnezeu, ca să și le vadă realizate!

Camera imperială germană.

— Vorbirea cancelarului Bethmann-Hollweg. —

Camera imperială germană s'a întrunit săptămâna trecută în sesiune nouă de războiu, în scopul votării unui nou împrumut de stat, pentru acoperirea necesităților reclamate de războiu. Camera a votat cu însuflețire și cu unanimitate suma de zece miliarde de mărci, care după declarația guvernului va fi suficientă pentru cinci luni, căci astăzi războiul reclamă dela Germania cheltuieli de două miliarde de mărci la lună. După cinci luni vor urma apoi alte miliarde, dacă nu se va termina până atunci războiul, care sărăcește statele și de oameni și de bani. Afară de votarea împrumutului de zece miliarde, fără discuție și fără împotrivire, mai e apoi de importanță mare vorbirea cancelarului german, a domnului Bethmann-Hollweg, rostită în camera imperială. S'a pronunțat asupra situației cum astfel actualul conducător al politicii externe a Germaniei:

„Domnilor! Dela ultima D-voastre ședință mari lucruri s'au petrecut din nou. Toate încercările Francezilor, executate cu disprețul morții și cu jertfrea de vieți omenești, spre a face o spărtură în frontul nostru occidental, n'au izbutit, dată fiind răbdarea și tenacitatea vitezelor noastre trupe. Italia, — noul dușman care credea că poate ușor cuceri avuturile, — a fost până în prezent ușor respinsă, cu toată superioritatea ei numerică, cu toate sacrificiile ilimitate de vieți omenești, ce n'a ezitat să facă de două ori fără folos.”

Armata turcească se ține cu neputință de sdruncinat pe frontul Dardanelor. Salutăm pe credincioșii noștri aliați, și azi din nou îndreptăm gândul nostru spre onoratul monarh al monarhiei danubiene, care a intrat ieri în a 86-a aniversare.

Prețutindeni unde ne aflăm, am luat ofensiva, am bătut și respins pe dușman și împreună cu aliații noștri am liberat de Ruși aproape toată Galizia, Polonia, Lituania, Curlanda. Apoi Ivangorod, Varșovia, Kowno, au căzut în mâinile noastre și formează departe în țară străină un puternic zăgaz. Avem puternice armate libere acum pentru noi lovituri. Mândri și fără frică, cu deplină încredere în minunatele noastre trupe, putem privi viitorul.”

Domnul Bethmann Hollweg a exprimat apoi călduroasa grațitudine a Germaniei pentru vecinii ei neutri, Elveția, Holanda și Suedia, pentru ospitalitatea amicală arătată cu prilejul schimbului gravilor răniți, precum și Papei, care a avut ideea schimbului de prizonieri invalizi și de alte opere filantropice, concurând încă acum în urmă cu un dar măreț să ușureze suferințele Prusiei orientale.

„D-nii dușmani ai noștri Ingrămădesc asupra capului lor o datorie săgeroasă, enormă, — a continuat cancelarul, — încercând să înșele popoarele lor asupra adevăratei situații. Când nu neagă înfrângerile lor, victoriile noastre le servă să acumuleze contra noastră noi calomnii. După dăgii am învins doar în primul an al războiului, pentru-că am pregătit de multă vreme în mod ipocrit acest războiu, atunci când ei, în inocența lor iubire de pace, nu ar fi fost de fel pregătiți. Dar nu vă aduceți aminte de articolele răboinice, pe cari ministrul de război rus le-a lăsat publicate de presa rusă și în care ce'ebra pregătirea perfectă a armatei rusești? Nu vă amintiți limbajul mândru și adeseori provocător de care Franța s'a slujit în ultimii ani? Știți, că Franța ori de câte ori satisfăcea nevoile de bani ale Rusiei, punea ca condițiune, ca totdeauna cea mai mare parte a împrumuturilor să fie întrebuințată pentru armamente. Dar Anglia? La 3 August 1914 dl Grey în parlamentul englez zicea: noi, cu flota noastră puternică, cu care putem apăra comerțul nostru, — coastele noastre și interesele noastre, — participând la războiu am suferi abea ceva mai mult de cât de am sta departe de război. Cine a vorbit cu o sobrietate comercială, care sperie în ejunul războiului, cine a îndreptat astfel, nu numai propria sa politică, dar cea a amicilor săi, acela știe, că el și aliații săi sunt gata, căci altfel n'ar putea vorbi așa. Este ușor de priceput, domnilor, că dușmanii noștri se încearcă totdeauna să se lapede de vina războiului. Dar încă dela izbucnirea războiului, apoi în Decembrie 1914, am făcut înaintea Reichstagului o expunere amănunțită a faptelor.”

Di Bethmann Hollweg constată apoi, că chiar Anglia a renunțat la fabula care intervenise din cauza violățiunii neutralității Belgiei, pentru că nu putea fi susținută. Oare micile națiuni mai cred acum, că Anglia și aliatele sale fac războiul pentru protecțiunea lor, pentru protecțiunea libertății și a civilizațiunii?

Cancelarul face tabloul violățiunilor de neutralitate comise de Anglia în cursul războiului, paralizând comerțul neutrilor,

ocupând insulele grecești, pentru că era practic pentru operațiunile sale militare, voină să facă presiune asupra Greciei și să atragă Bulgaria.

Dar în Polonia Rusia nu luptă cu aliații săi pentru libertatea popoarelor, arzând satele, distrugând sămănăturile, gonind populațiunea din sate și orașe, pe evrei și creștini gonindu-i în regiuni nelocuite, lăsându-i să putrezească pe drumurile Rusiei sau în vagoane plumbuite fără ferestre? Astfel este aspectul libertății și civilizației, pentru care combat dușmanii noștri! Anglia cu frazele sale de protecțiune a statelor mici crede, că lumea are memorie slabă.

Cancelarul amintește anexiunea republicii Buriilor, instalațiunea definitivă a Angliei în Egipt, cu toate angajamentele formale, că va fi doar provizorie și cumpărând Egiptul de la Francezi prin tratatul din 1904, lăsând Marocul Franței, apoi convenția cu Rusia pentru a face din Persia meridională o sferă de influență exclusiv engleză, părăsind regimentele de cazaci, iubitori de libertate, Persia septentrională!

Cel care face o astfel de politică, nu e în drept să acuze de spirit răboinic și cuceritor o țară, care timp de 44 ani a apărut totdeauna pacea europeană, care într'o epocă, când aproape toate țările au avut războaie și au cu erit teritorii, a trăit singură pentru o propășire pacifică.

Cancelarul citează ca mărturie irefutabilă rapoartele diplomaților belgieni, cari s'au publicat de curând în ziare. În aceste documente, zice cancelarul, este vorba de politica engleză de încercuire. Cancelarul rezumă și constată, că la Paris, la Londra și Petersburg se efectuează acum a le ignora. Continuând dl Bethmann Hollweg spune:

„Domnilor! există cercuri, cari mi-au reproșat a fi fost miop, pentru că am căutat totdeauna să realizez acordul cu Anglia, și multumesc Domnului, că am făcut astfel. Oricât de minime să fi fost speranțele, cu cari am reînceput totdeauna tratativele, este clar, că dacă o înțelegere sinceră în vederea păcii ar fi fost realizată între Germania și Anglia, fatalitatea acestui incendiu mondial, ucigător de oameni, ar fi fost evitată. Ar fi trebuit să îndepărtez o atare țintă, conducând la un astfel de scop, pentru că sarcina era grea și se arăta pururi infructuoasă? Când e vorba de o chestie atât de grea, când e în joc viața a milioane de oameni, principiul meu este: cu Dumnezeu, nimic nu este cu neputință. Prefer să fi sucombat sarcinei încercate, decât de a fi fugit de dânsa.”

Cancelarul face apoi un lung istoric al tentativei de apropiere anglo-germană în 1912, amintește textele propuse de o parte și de alta, pentru a se ajunge la un acord, texte publicate de ziare, și pe care presa engleză toată, cu mică excepție, le-a ignorat. Cancelarul contrazice formal discursul dl-ului A. q. iith, și zice: „Inimicii noștri vor izbuti poate să dispară această demonstrațiune în sgomotul armelor și escitațiunea popoarelor; dar timpul va veni, când istoria va face să triumfe adevărul”. A fost atunci o epocă, când printr'o înțelegere sinceră puteam asigura pacea lumii și eram gata a o face, dar Anglia a refuzat. Pe vecii vecilor ea nu se va putea scutura de această răspundere ce cade asupra ei.”

Cancelarul amintește apoi convenția maritimă anglo-rusă din primăvara 1914, care trebuia să rezerveze provinciile pomeraniene binefacerile invaziei rusești.

Vorbind de criza austro-sărbă, cancelarul demonstrează, că guvernul rus a pretins fals ambasadorului german, după declarațiunea de războiu a Austro-Ungariei către Sărbia, că Austro-Ungaria refuză să intre în tratative cu Petersburgul. Cancelarul citește textul telegrammei adresate de dânsul ambasadorului german la Viena și care zice, că acest refuz ar constitui o greșală gravă, că Germania e gata să îplinească datoriile sale de alianță, dar trebuie să decline să se lase atrasă în incendiul mondial, pentru că Austro-Ungaria ar fi neglijat sfaturile Germaniei. Conteul Berchtold a răspuns imediat, că Austro-Ungaria dimpotrivă a dat instrucțiuni ambasadorului ei la Petersburg, că Austro-Ungaria acceptă o conversațiune cu Rusia. Cancelarul constată, că cauza neisbutilor acestor tratative sprijinite de Germania și la care Austro-Ungaria era gata, rezidă numai în mobilizarea rusă. „Afirm și stabilesc aceasta cu o nouă insistență,” a spus cancelarul.

Continuând cancelarul a zis:

„D-lor, trupele noastre și cele austro-ungare au ajuns la granița orientală a Poloniei. Destinul politic și geografic a silit timp de mai multe secole pe Germania și Polonezi să se combată. Amintirea acestor rivalități nu scade respectul pentru patriotismul și îndărătnicia, cu care poporul polonez apără vechea sa civilizație occidentală, iubirea sa de libertate și suferințele îndurate din partea Rusiei, cari s'au arătat și mai bine în acest războiu. Nu imităm

găduelile înșelătoare ale dușmanilor noștri, dar sper, că reocupațiunea de astăzi a granițelor orientale ale Poloniei va constitui începutul erei, care va elimina vechile opozițiuni între Germani și Polonezi și va conduce țara liberată de jugul rusesc spre un viitor fericit, în care va putea îngriji și desvolta caracterul propriu al vieții sale naționale. Vom administra țara ocupată de noi cu dreptate, făcând cât mai mult posibil apel la concursul propriu al populațiunii; vom continua să facem să dispară dificultățile inevitabile, pe cari războiul le aduce; cu sine și vom căuta să vindecăm rănila pe cari Rusia le-a adus țării.”

Cancelarul a continuat:

„Acest război va lăsa Europa sângărând din mii de răni: lumea care va fi atunci nu trebuie să semene cu aceea pe care dușmanii noștri doreau s'o vadă. Ei tind să reconstituie vechea Europă, cu Germania neputincioasă, în mijlocul unui câmp de discordii pentru lupte și poftă străine și dacă e posibil, ca un câmp de luptă pentru Europa. O Germania, în care state mici fără putere ar aștepta indemnuri dela străini, o Germania cu o industrie copilărească, cu un comerț neînsemnat pentru propria ei piață, fără flotă, o Germania, ca un stat vasal al imensului imperiu rusesc, care ar avea sub puterea sa ostul și sud-ostul Europei, ținând sub sceptrul Moscovei toți Slavii din Europa. Așa era visul la Londra și Petersburg, cel puțin la începutul războiului. Nu, d-lor, acest războiu mondial imens nu va readuce vechile condițiuni ale trecutului. O nouă Europă trebuie să se nască. Dacă Europa voește să ajungă vreodată la liniște, aceasta nu e cu puțință decât prin o pozițiune puternică, inatacabilă a Germaniei. Istoria dinaintea războiului vorbește un limbaj aspru. Timp de peste zece ani gândul și tendințele tuturor puterilor au tins spre izolarea Germaniei, spre excluderea Germaniei dela orice direcțiune asupra lumii. O asemenea politică trebuia să se sfârșească rău. Politica engleză de Balance of powers trebuie să dispară, căci este un eșazan unde fierbe războiul, — după expresiunea poetului englez Sh. w. D-lor! Germania trebuie să construiască, să întărească, să fortifice poziția ei în așa chip, ca celelalte puteri să nu mai cugete niciodată la o politică de încercuire. Pentru apărarea noastră, ca și pentru salvarea celorlalte popoare, trebuie să cucerim libertatea mărilor, nu spre a domina singuri, după cum voeste să facă Anglia, dar pentru ca să poată fi utilizată în aceeași măsură de toate popoarele.”

Terminând, dl Bethmann Hollweg a zis:

„Voim să fim și să rămănem păzitorii păcii și libertății marilor și micilor națiuni, și nu noi suntem acei, cari amenințăm micile popoare. Și acesta nu e privitor numai la popoarele de rasă germanică. Cât de mult se străduiește diplomația evadrupei înțelegeri să facă a se împărțasi de popoarele balcanice părerea, că victoria puterilor centrale i-ar cufunda în servitudine și triumful evadrupei le-ar aduce dimpotrivă libertate, independentă, câștiguri teritoriale și prosperitatea economică. Dar nu sunt decât câțiva ani, de când foamea de putere a Rusiei, a dat cuvântul de ordine: „Balcanii ai popoarelor balcanice”, și apoi a lăsat-o să piară, favorizând ruptura contractului Serbiei cu Bulgaria. Libertatea statelor balcanice de presiunea rusă se făp-tuește azi numai prin victoriile germane și austro-ungare în Polonia. Anglia a fost odată protectora statelor balcanice, dar aliată a Rusiei nu poate fi azi decât strivitoarea independenței lor și de pe acum se încearcă a face să se simtă mâna ei egoistă.

Pentru a încheia, d-lor, voi zice rezumând: Nici un popor n'a suferit timp de secole atât cât poporul german și totuși trebuie să iubim acest destin, care prin suferințele ce ni le-a hărăzit ne-a dat imboldul la fapte mari. Fiecare an de pace era un an de câștig pentru imperiul în sfârșit unificat și fără războiu noi pregresam în chipul cel mai fericit. Nu aveam deci nevoie de război! Germania nu a tins nici odată la hegemonia europeană, ambiția ei rezida în concurența marilor și micilor națiuni pentru binele și civilizațiunea generală. Acest războiu a demonstrat de ce mărețe lucruri suntem capabili, bazați pe propria noastră mărime morală și prin puterea ce ne-a dat forța internă. O putem utiliza doar în sensul libertății. Nu urăm popoarele escitate în contra noastră de guvernele lor, dar am desvâțat sentimentalitatea. Vom rezista până la capătul luptei, până ce popoarele vor cere pacea dela adevărații responsabili până ce calea va deveni liberă pentru o nouă Europă, liberată de urile franceze, de spiritul de cucerire moscovit și de tutela Angliei”. (Tactetele de aplauze).

Războiul.

Ofensiva trupelor aliate, germane și austro-ungare, face progrese frumoase în Rusia. Armata rusească nu se mai poate apăra cu succes, și recunosc acum și ziarele engleze, că ea e zdrobită și cu greu să va putea reculege, mai ales că nu i se dă răgaz pentru a se reculege, ci e mereu atacată din toate părțile. După știrile primite eri, trupele austro-ungare comandate de Arhiducele Iosif Ferdinand și de generalul de infanterie Kóvess de Kóvesháza, au respins trupele rusești până la râul Lesna. A fost apoi zdrobită și rezistența Rușilor din apropierea fortăreței Brest-Litowsk, ale cărei forturi au fost cucerite Mercuri de trupele germane și austro-ungare, iar fortăreța însăși a fost luată de ele cu asalt dela Ruși. Pela Vladova Rușii au fost împinși în pădure și spre mocirle, iar cavaleria noastră a rupt în două frontul rusesc.

Tot înainte merg apoi și trupele germane dela aripa stângă a lungului front răsăritean, și armata lui Hindenburg a luat în captivitate 750 de Ruși, armata lui Eichhorn 1850 de Ruși, a lui Gallwitz 4700 de Ruși, a principelui Leopold de Bavaria 1700 de Ruși, apoi puști, mitraliere și care cu muniții.

Dela frontul dela apus se anunță respingerea unor atacuri noue, îndreptate de Francezi asupra trupelor germane, și recucerirea dela Francezi a unor tranșee pe cari le luaseră înainte cu câteva zile Francezii dela Germani.

La frontul italian infanteria dușmană a fost scoasă Marți din pozițiile în care s'a fost așezat pe platoul dela Doberdo. Un foc viu de artilerie au îndreptat apoi Italianii în contra trupelor noastre de pe muntele San-Martino, dar fără succes. La granițele Tirolului sunt în plină desvoltare mai multe lupte. Marți infanteria italiană a încercat se înainteze spre Lavarone, dar atacul a fost respins. Pe șoseaua Tonale mai multe batalioane italiene au început atacul Mercuri dimineața. Trupele noastre resistă. Lupta e în curgere. Artileria italiană ține focul deschis în permanență pe întregul front.

Eroii noștri.

Regimentul de infanterie numărul 50 e un regiment de eroi. Nu numai în întregimea sa, ci și fiecare parte din el, ba fiecare membru al acestui regiment face minuni. Biroul de presă al ministerului de războiu din Viena ne comunică de astădată despre căpitanul Iosif Baltesan din acest regiment următoarele informații interesante:

„Căpitanul Iosif Baltesan din regimentul de infanterie Arhiducele Frederic de Baden Nr. 50 a ocupat în 28 August 1914, la porunca șefului de stat major al diviziei trupelor de infanterie 35, șoseaua dinspre sud de Brzuchowice și răspândia către Iancyn. Această poziție a întărit-o bine și a menținut-o în 29 August 1914 întregă ziua, prin luptă cu forțe preponderante dușmane, nu numai vitejește, ci din proprie inițiativă s'a alăturat la fintași cari țineau ocupat satul Brzuchowice și spre seară ocupă o pozițiune rusească, și făcu prizonieri. După atacuri reușite, conform poruncii primite „de a păstra pozițiunea până la ultimul om”, se stabilă în pozițiunea de mai înainte și o menținu bravuros, desprețuind focul dușman. În jurul său domina o învălmășeală, trupele învecinate se retrăgeau în fața preponderanței rusești, — neclintita sa rezistență în punctele odată ocupate a scutit însă retrăgerea coloanelor învecinate. Refuză cu succes pe dușmanul ce năvălea dela sud.

Tumultul luptelor neconținute n'a desorientat pe neobositul Baltesan, reuși să țină sub disciplină, nu numai compania care avea atâta încredere în el, ci

solicitundea sa se întinse și peste cei din jur: în apusul zilei de 30 August adună trupele împrăștiate ale regimentelor de infanterie 50, 51 și 63, și în colaborare cu secția primă a mitralierelor regimentului său a ocupat linia cimiterului, situată cam la 200 metri spre vest. Toate acestea în focul puternic de artilerie și infanterie din front și flanc. În acest iad persistă el cu oamenii sei, cu toate că și acum forțele cari prelungiau aripa sa dreaptă au început retragerea deja la 7 ore a. m., iar coloana combinată din trupele împrăștiate a fost risipită.

Nu mai puțin căpitanul Baltezan a trebuit să observe, că fintașii evacuai Brzuchowice, — totuși se mențin, dând exemplu personal de vitejie companiei sale, și prin atitudinea sa neclintită acoperi retragerea celorlalte părți. Infruntând multe suferințe și îndeosebi după secția mitralierelor a fost izolată, bravul ofițer în mod exemplar își păstră calmitatea: când pe la ora 930 a. m. din toate părțile rezistând focului vehement de artilerie și infanterie din față și din dos începu să se retragă succesiv în linie dreaptă dela aripa dreaptă sub scutul focului de mitraliere, conducându-și oamenii cu o iscusință admirabilă. Focul artileriei dușmane cel urmărea nu i-a făcut pierderi și la timp găsi legătură cu regimentul său. Vitejia sa neîntrecută a apărut și pe fintași, și pe lângă conștiința mândră a propriei fapte a primit deosebita laudă a superiorilor. Comandantul brigăzii de infanterie 63 scrisese: „persistența în Brzuchowice a fost de mare importanță și este o strălucită faptă de armă”.

Răsplata a fost: crucea pentru serviciu militar clasa a II-a, cu decorația de războiu”.

† Florica Manta

soră de caritate voluntară.

Despre moartea și înmormântarea mult regretatei Florica Manta, fiica preotului nostru Ioan Manta din Gurarâului, publică ziarul Românul din Arad următoarele amănunte:

Un soiu nou de jertfe începe să ne ceară începutul războiului actual. Alături de jertfa închinată de floarea vitejilor noștri, pe câmpurile de luptă, tronului și patriei, se ivește acum jertfa tot atât de scumpă și mare, pe care încep a o aduce îngrijitorile devotate ale eroilor. soții bolnavi și răniți de pe câmpul de luptă.

O astfel de jertfă mare a dat familia preotului ortodox român Ioan Manta sen. din Gurarâului, protopopiatul Săliștei.

Indată ce au sosit în Sibiu cei dinții răniți și greu bolnavi, smândouă fiicele sale Marioara și Florica îndemnate de dragostea creștinească și de simțul datorinței față cu deapropoapele, s'au înscris ca surori de caritate voalante la spitalul din Sibiu și au pus atâta devotament și abnegațiune la îngrijirea bolnavilor, încât una din ele, cea mai tânără: Florica, — după cum mărturisesc înșiși medicii, — a căzut jertfă zelului și devotamentului său deosebit. Bolnăvindu-se și ea de tifos, după îndelungate și grele suferințe s'a stins în floarea vieții, în vârsta de abia 21 de ani.

Medicii, cari au cunoscut abnegația și altruismul surorii de caritate Florica Manta, au cercat să mângâie pe adânc îndureratul părinte Manta prin următoarea adresă, scrisă în limba germană, pe care o socotim vrednică a o comunica aci în traducere românească, după cum urmează:

„Prea Onoratele dle preot!

Medicii secțiunii bolnavilor din spitalul garnizoanei, în care sârmana D voastră fiică Florica a îngrijit pe bolnavi cu un devotament plin de jertfă, își iau permisiunea a vă împărtăși atât D voastră, cât și prea atimata D-voastră familie, expresiunea celor mai intime condolențe cu prilejul grelei pierderi, ce ați îndurat.

Ea și-a acvrat sămânța de boală în cursul îngrijirii celor greu bolnavi. Cu vie solicitundea am urmărit dezvoltarea acestei boale îndărătnice și acum istă, că adânc suferind în sufletul nostru vedem această vată tânără și floritoare jertfă pe altarul celei mai frumoase iubiri a deapropoapele.

Jelind vor împrejmuți s'criei ei cu gândul bolnavii cei mulți, cărora îngrijirea ei delicată le-a redat sănătatea sau cărora solicitundea ei le-a adus alinare durerilor.

Totdeauna ne vom aduce aminte cu mulțumită și recunoștință de activitatea ei, care prin zelul său, prin simțul datoriei și prin abnegația sa ne-a fost o colaboratoare

credincioasă. Stima și recunoștința generală pe care această jertfătoare soră de caritate a duce cu sine dincolo, să fie pentru D-voastră o mică mângâiere în durerea cea grea cauzată prin pierderea scumpei D-voastre copile.

Pe lângă repetita exprimare a condolenței și înaltei noastre stime, semnăm Sibiu, în 17 August 1915. (Urmează subscrierile)

Înmormântarea acestei frumoase odrasle a familiei preoțești Manta s'a săvârșit în 4 (17) August a. c. în Gurarâului, cu asistența unui numeros public din această fruntașă comună, precum și din comunele învecinate și din Sibiu, de unde au venit să mângâie întristata familie a părintelui Manta mai mulți asesori consistoriali, precum și toate surorile de caritate și prietenile răposate.

Preoți slujitori au fost: Dr. Ioan Lupas din Săliște, profesorul seminarului Ioan Oțoiu din Sibiu, Valer'ie Popovici din Sibiu, parohul Maniu Lurgu din Rășinari și Emilian Stoica din Aciliv.

Cu puțin timp înainte de moarte, răposata își exprimase față de sora sa Mariosra dorința, ca la înmormântare să nu-i rostescă alteineva predica, decât părintele protopop Dr. Ioan Lupas, care cedând stăruințelor familiei a rostit o pătrunzătoare cuvântare funebrală.

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători „Adormirea Născătoarei de Dumnezeu”, numărul proximal al ziarului nostru apare Mercuri la orele obicinuite.

Sora Mihaela. Arhiducesa Maria Teresia, care sub numele de Sora Mihaela a îmbrăcat dela începutul războiului haina modestă a îngrijitoarelor de spital, s'a născut în 24 August 1855, a împlinit va să zică tocmai acum etatea de 60 ani. Este conducătoarea spitalului de rezervă nr. II din Viena, unde lucrează ziua și noaptea pentru alinarea suferințelor celor bolnavi și răniți în război. Cunoscută și sibienilor încă dela 1886, când împreună cu înaltul său sot, arh ducele Carol Ludovic, fratele Majestății Sale, au vizitat orașul nostru, arhiducesa Maria Teresia e bunica vitregă a moștenitorului de tron Carol Francisc Iosif și tot odată soră cu mama arhiducesei Zita

Distincția. Domnul colonel George Doanășiu, șef de secție în ministerul de război din Viena, a fost decorat cu crucea de cavaler a ordinului leopoldin cu decorația de război, pentru bunele servicii militare prestate.

† Paulina Radulescu. A decedat în Lugoj și a fost înmormântată eri, Joi, Paulina Radulescu născ. Seiman, presidenta reuniunii române de femei din Lugoj, văduva fruntașului român Iugojan de odinoară Constantin Radulescu, o venerabilă și inteligentă matroană română. Era de 83 ani. Odihnească în pace.

În amintirea marelui rege. În curând va apărea în limba română și franceză o lucrare a Majestății Sale reginei văduve Elisabeta a României. Lucrarea, purtând titlul Lui, este consacrată memoriei primului și marelui rege Carol I. al României.

Absurditate. Italienii scriu, că autoritățile militare austro-ungare au pus un premiu de 20 mii coroane pentru prinderea poetului d'Annunzio. N'au pus nici un ban. Poetul se poate inspira liniștit în cartierul său, departe, la spatele frontului, în perfectă siguranță.

Schimbare de locuință. Din Londra se vesteste, că familia regală își schimbă locuința și se duce în Anglia nordică. Faptul este adus în legătură cu vizita nedorită a Zeppelinelor tocmai d'asupra centrului celui mai mare oraș din lume.

Voluntari poloni în Lublin. De când trupele austro-ungare au ocupat orașul Lublin, se anunță zilnic voluntari pentru a fi înrolați în legiunile polone. Zilele acestea a plecat a treia grupă a legionarilor dela Lublin, salutați cu mare însuflețire de locuitori. Contribuțiile la fondul legiunilor se sporesc în fiecare zi. Se ofer rublele cu miile. Din Lublin au dispărut toate inscripțiile rusești. Pe vremea stăpânirii moscovite orice inscripție polonă trebuia să fie precedată de una rusească nu numai afară de casă, ci chiar și în interiorul locuințelor. Câteva zile au fost de ajuns pentru a șterge toate urmele de urgență limbă rusească. Așa se deșteaptă Polonia la o nouă viață națională. Trebuie să vie și rândul Basarabiei.

Școale pustiite. În ținutul nordic al Zemlinului rusii au devastat și școalele. Urmele luptelor carpatine se mai văd în toate locurile. O comisiune aleasă anume a vizitat comunele și a constatat în 162 de școale o pagubă de peste cinci sute de mii coroane. Din școalele acestea sunt 124 confesionale; daunele lor se urcă la 400 de mii coroane. Celelalte școale sunt comunale și de stat.

Artileria japoneză la frontul Basarabiei. Din Cernăuți se anunță: În considerația că artileristii ruși n'au știut să întrebunzeze cu efect tunurile primite dela japonezi, rușii au adus ofițeri din Japonia, ca să instrueze ostașii ruși în mănuirea tunurilor grele japoneze. După spusele soldaților căzuți în captivitatea noastră artileria grea japoneză s'ar afla acum la frontul din Basarabia.

Barbarie. Flegmaticii englezi își perd rău s'rita. În colonia Guineea nouă germană, cucerită acum de trupe britice, amiralul englez a dat porunca barbară, ca funcționarii coloniei să fie bătuți în public cu biciul. Ofensa o vor repara Zeppelinele d'asupra Londrei.

Două milioane de ruble. Rușii, în retragerea lor „strategică”, au uitat la Novogheorghievsc afară de masa enormă a materialului de război, și două milioane de ruble în aur, care au ajuns în mâinile dușmanului.

Riga. Germanii se apropie de orașul rusesc Riga atât pe uscat, cât și pe mare. Căzând Riga, armata germană are în mână cheia drumului ce duce drept la Petrograd.

Englezii fac rugăciuni. Preoții din Anglia asteaptă dela credincioșii lor să meargă zilnic la biserică și să se roage pentru biruința împătritei înțelegeri. Și credincioșii ascultă glasul preoților. Oamenii, celebri prin invidia și lăcomia negustorească, se adună la rugăciune... Totuși este un progres. Ear pentru a completa progresul în această direcție, englezii în rugăciunile lor n'au decât să se pocăiească pentru păcatul de fi deslănțuit războiul, care durează de un an și mai bine.

Convenție italiană-română. Ziarele antantei scriu tot mai des, că între Italia și România există o convenție, care obligă țara românească să participe la război alături de Italia. Din locuri autorizate se desminte știrea. — Presa antantei totuși ar trebui să fie mai cruțătoare pentru Italia, și să nu-i amintească de convenție și pact; căci bună cuviința cere să nu vorbești de funie în casa spânzuratului.

Duma atacă mereu. Dela Petrograd se anunță, că duma urmează a atacurite împotriva guvernului rusesc și a marelui duce Nicolae Nicolaevici. Din această cauză nu este exclus, ca duma să fie în curând disolvată, dacă își va continua atitudinea de a spune adevărul pe față.

Sfințire de biserică. Ni se comunică, cumcă actul sfințirii de nou ziditei biserici gr. ort. române din Loman se va îndeplini Duminecă, în 16/29 August a. c. înainte de amiază. La sărbătorile sfințirii și la masa comună (a 3 cor. tacămu!) invită publicul: Comitetul parohial din Loman.

Un act sublim și înălțător. Din Cluj ni se scriu cu datul 20 August n. următoarele: Azi s'au întrunit la locul destinat vreo două mii soldați, pentru depunerea jurământului usitat, înainte de a pleca pe câmpul de luptă. Au fost chemați la acest act și preoții romano-cat., reformat, și al nostru oriental, ca să țină vorbiri despre însemnătatea jurământului ce aveau să depună, și să-i însuflețească să se poarte vitejește pe câmpul de luptă. După ce cei doi preoți au terminat cu vorbirea, a urmat preotul nostru, care în limba română a tălmăcit însemnătatea jurământului și fidelitatea față de tron și patrie și i-a încurajat să pășească bărbătește în fața dușmanului. La această solemnitate a asistat și Excelența sa dl general Nemes, care de și romanc-catholic, a luat crucea în mână și în fața corpului ofițeresc și a soldaților români a sărutat-o. Un act sublim și înălțător a fost acesta, care a străbătut la inimile soldaților români, cărora le-a servit de o deosebită mângâiere și încurajare, văzând că cel mai înalt al lor dignitar militar sărută sfânta cruce. Umul din cei de față.

Posibilitatea de a ocupa Petrogradul. Publicistul rus Mencicov scrie în Novoe Vremea un primarticol despre posibilitatea de a cuprinde Petrogradul. Intre altele zice următoarele: De când există războaiele, ținta de căpetenie a armatelor a fost totdeauna să ocupe capitala dușmanului. Dacă primim direcția ofensivei puterilor centrale, vedem

că scopul lor este înaintarea către Petrograd. Acest scop este foarte firesc, căci doar în cazul biruinței noastre am porni și noi spre Berlin sau Viena. Distanța între Riga și Petrograd, cu ajutorul căii ferate, este numai de o — noapte. Adevărat, că înaintarea puterilor centrale nu se va face cu iuțea trenului accelerați, dar totuși trebuie să ne pregătim și la eventualitatea aceasta. Cu atât mai vărtos, că nu ne este iertat să luăm în serios știrea răspândită în străinătate, că puterile centrale nu vor ataca Petrogradul. Ocuparea capitalei însemnează înfrângerea țării. Tocmai de aceea acțiunea puterilor centrale se va îndrepta nu împotriva Moscovei, ci a Petrogradului, ca să sfârșească cu noi. Avem să facem toate pregătirile pentru siguranța capitalei noastre.

Femeile și războiul. Cu toate știrile despre vitejile și curajul trupelor franceze, când și când iese la lumină dispoziția peste măsură deprimată, ce s'a întâmpănat asupra Franței și a Parisului. Cu deosebire sufăr mult femeile, cari nu primesc nici o veste dela bărbații și frații lor duși în campanie. În catedrala Notre Dame întră zilnic mii de femei, îngenunchiând și rugându-se în lacrimi pentru cutare ostaș al Franței. Guvernul francez, cum se știe, nu publică lista pierderilor. Nesiguranța despre soartea celui dus face pe femei să alerge agitate pe la oficii și chiar la front, să se infirmeze: mai trăeste cel căutat, ori s'a stâns? Numeroase franceze se adresează cu epistole către femei germane și le roagă să cerceteze nu cumva soții lor se găsească între prizonierii Germaniei? Din Franța lipsește un milion și jumătate de oameni, cari au fost, dar nu mai sânt în linia focului. Nu s'a publicat nici lista celor căzuți în Ianuar la luptele dela Soisson. Bietele femei fac asalturi în toată forma asupra ministrului de război; acolo sânt trimise dela Pontiu la Pilat, dela un spital la alt spital. Căia putere și stăruință trebuie să aibe, ca să dobândească la urmă aproape totdeauna un rezultat negativ... Femeile Franței oftează și plâng.

Bioscopul Apollo. Numai Vineri în 27 August n. 1915 se va reprezenta următorul program: Riviera ostică, după natură. Fumatul oprit, umoristic. Inimici jur împrejur, dramă din timpul prezent în 4 acte. Jucată de actori excelenți germani. În fine singur, comedie în 3 acte.

Poșta redacției.

Budapesta. Concurs nu s'a publicat în anul acesta, fiindcă, după cum s'a anunțat prin ziare, de astădată se împart stipendii numai la vechii stipendiași. Stipendii noue nu se pot da.

Note și impresii.

Cad stelele. În nopțile de acum vezi cum în tărie se aprinde câte o stea și fără sgomot se prăbușește în nimic, lăsând o durgă palidă pe cărarea cerului.

Privești steaua căzătoare și suspini după cei ce sânt departe, după cei ce s'au sfârșit în cumplite dureri și n'au să mai revină niciodată la locul de unde au pornit.

Astăzi, mâne și în multe nopți de-a rândul se vor îndrepta priviri din ochi plânși de soții părăsiți, și de părinți cu fețe obidite, spre galbenele stele, care au văzut jalea muribunzilor. Ele văd și adâncă întristare a celor rămași după dâșii. E mirare oare, dacă stelele se deslipesc de pe cer și cad? (x)

Cărți și reviste.

Cântece din război. Primim la redacție: Cântece vitejești, adunate de Dr. Dimitrie Cioloca. Caransebeș, 1915. Tipografia diecezană. — Este o culegere de versuri populare, parte apărute în ziarele noastre cu prilejul actualului război, parte primite dela ostașii aflați în campanie, sau dela oamenii lor rămași acasă. Broșura, de 46 pagini, cuprinde sub titlul Vitejești în deosebi versuri narative, cu subiecte mai mult sau mai puțin eroice. Dl Cioloca promite să completeze culegerea, tipărind cântece de dor, jale și de altă natură în raport cu războiul. Nu începe îndoială, că prin publicațiunea aceasta se face un bun serviciu, atât soldaților, cât și celor ce se ocupă cu studiul literaturii populare. Broșura Vitejești, care are 37 cântece — unele dela soldații ardeleni, — se vînd cu 40 fileri exemplarul și se găsește la toate librăriile din țara noastră, precum și la editor, Dr. Dimitrie Cioloca, profesor în Caransebeș. Revanzătorilor li se dă rabatul cuvenit.

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Cupșeni** (Kupsfalva) din protopresbiteratul Cetății de peatră, devenită vacantă prin abdicarea parohului Augustin Cupșa, în comunitate cu decizia Consistorial Nr. 7022 Bis. 1915 dto 15 Iulie a. c. se publică concurs în „Telegraful Român” cu termen de 30 zile dela prima apariție.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele statorite în coala B. pentru congruă.

Reflectanții să-și înainteze rugărilor concursuale împreună cu documentele recerute, în termenul deschis, oficiului protopresbiteral gr.-or. român al Cetății de peatră din Lăpușul-unguresc (Magyarlâpos) și cu observarea restricțiilor regulamentare să se prezenteze în biserica din Cupșeni spre a și arăta destoiniciile în cântări, predică și eventual și în oficierea liturגיע.

Cupșeni (Kupsfalva) din sedița extraordinară a comitetului parohial gr.-or., ținută la 2/15 August 1915.

Vasile Danciu adm. par., președinte. **Filimon Cupșa** not. comitetului.

Nr. 572/1915 of. prot. (145) 1—3

Vidi: Lăpușul-unguresc, la 3/16 August 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Cetatea de peatră.

Andrei Ludu protopop.

Nr. 272/1915. (148) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor de învățători dela școlile noastre confesionale din comunele mai jos numite, protopresbiteratul Iiei, se scrie concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Cerbia.** Salar 400 cor. dela biserică, 200 cor. dela Veneratul Consistor, iar restul votat deja dela stat.

2. **Runcșor Vica.** Salar dela biserică cor. 600, dela P. V. Consistor 300 cor., ear restul cerut dela stat.

3. **Tirnava.** Salar 600 cor. dela biserică, restul cerut dela stat.

4. **Tirnăvița.** Salar 400 cor. dela biserică, restul cerut dela stat.

La toate acestea 4 școli, cvartirile în natură deplin corăspunzătoare și grădina ori relut 20 cor. pe an.

La Tirnava și Tirnăvița și 2 stângeni lemne.

Învățătorii aleși vor fi datori în Dumineci și sărbători a conduce elevii la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Concursurile înzestrate cu documentele recerute au a se înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Ilia, la 8/21 August 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Iiei.

Dr. Ioan Dobre adm. protopr.

Nr. 416/1915. (141) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea învățătoresc, de nou înființat, la școala confesională ortodoxă română, din **Apoldul de sus**, protopopiatul Mercurea, se deschide concurs cu termen de 15 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salariul prescriș prin articolul de lege XVI. 1913, se solvește dela biserică 100 cor., prin repartitie în rate trei lunare decursive, ear restul din ajutorul de stat, votat deja, conform înaltului ordin Ministerial din 22 Iunie 1914 Nr. 35391.

Cvartir în edificiul școlii, un stânjin de lemne pentru persoana învățătorului.

Alesul este dator a instrua elevii școlii de toate zilele, precum și pe cei din școala de repetiție, a cerceta și a cânta cu ei în biserică, regulat în Dumineci și sărbători.

A instrua pe elevi în cântările funebre, a participa și a cânta cu elevii mai mărișori la înmormântările oamenilor adulți. A administra și îngriji de biblioteca școlară.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul deschis oficiului protopopesc, și a se prezenta înainte de alegere, în biserică, spre a-și arăta destoiniciile în cântări. Dacă statul ar sista ajutorul, din motive neatârătoare de noi, biserică nu-l plătește.

Mercurea, 5 August 1915.

Oficiul protopopesc al Mercurei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Avr. S. Pecurariu protopresbiter.

Nr. 558/1915.

(144) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea unui post de învățător dela școala confesională gr.-or. română cu trei posturi din **Drăguș**, protopresbiteratul gr.-or. al Avrighului, prin aceasta se publică concurs cu termenul până la 29 August 1915 st. vechiu.

Emolumentele împreună cu acest post de învățător sunt: salariul fundamental de 1200 coroane anual, și anume 600 coroane din cassa bisericeii, iară restul precum și adausele personale din ajutorul dela stat, cvartir și grădina în natură.

Doritorii de a ocupa acest post de învățătoriu să-și substearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral gr.-or. al Avrighului în Avrigh (posta Avrigh, Felek, Szebenmegye) până la termenul susindicat, având a se prezenta la sfânta biserică spre a cânta și a-și arăta destoiniciile în tipic și a face cunoștință cu poporul și poziția comunei.

Avrigh, 9 August 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrighului în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Ioan Cădea protopop.

Nr. 331/1915. (139) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresți dela școlile confesionale mai jos înșirate din protopresbiteratul Devei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Boholt: salar 600 coroane dela comuna bisericească, ear restul de 600 cor. dela stat — acordat prin rezoluția dto 5 Ian. 1915 Nr. 107.884. — Cvartir în edificiul școlii, lemne de foc 4 stângini, eventual 24 cor. și 1/4 jug. grădina. Învățătorul ales e obligat a instrua și cânta cu elevii răspunsurile liturgice în biserică, și a propune Religiunea și a instrua pe elevii dela repetiție.

Suligete: salar 1000 cor. dela comuna bisericească, ear restul se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales. Locuința la școală, 1/4 jug. grădina, eventual 16 cor. și 2 stângini lemne.

Concurenții își vor înainta cererile lor instruite conform normelor în vigoare, în termenul prefipt, subsemnatului oficiu protopresbiteral și se vor prezenta în comună spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Deva, la 28 Iulie 1915.

Oficiul protopresbiteral al Devei în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dr. Ioan Dobre protopresbiter.

Publicare de licitațiune.

Comuna bisericească gr.-or. **Federi** (tractul Hațeg), pe baza rezoluției Prea Ven. Consistoriu arh. din 11 Decembrie 1910 Nr. 14 377/1910 Epir., vinde prin licitațiune publică pădurea școlii și a bisericeii împreună cu teritorul ei.

Licitațiunea se va ținea **Duminecă în 29 August n. a. c.** în biserica din comuna susamintită la 2 oare d. m.

Prețul de strigare este 2200 coroane, iar vadiu este 440 coroane, care este a se întregi de cătră plusoferentul la 50% imediat după încheierea licitațiunei, la din contră vadiul depus se perde și se va declara de cumpărător următorul plusoferent; restul de 50% se va plăti în 15 zile dela ziua licitațiunei la mâna epitropiei parohiale.

Contractul pentru intabulare se va extrada din partea comitetului parohial numai după achitarea totală a prețului de cumpărare și trebuie să primească și aprobarea Preavenaratului Consistor arhidiecezan.

Condițiunile speciale se pot vedea la oficiul parohial.

(140) 3—3

Federi, la 2/15 August 1915.

In numele comitetului parohial gr.-or.:
Atanasiu Daju adm. paroh., președite. **Ignat Lascu** notar.

Nr. 524/1915. (129) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune lângă parohul Toma Doican din parohia de clasa a doua, **Sebeșul-inferior**, protopresbiteratul gr.-or. al Avrighului, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de capelan sunt jumătate din venitele parohiale, fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de capelan să-și înainteze cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare, la subscri-

sul oficiu protopresbiteral gr.-or. al Avrighului în Avrigh (posta Avrigh, Felek, Szebenmegye) până la termenul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la sfânta biserică, spre a cânta, cuvânta eventual celebra și face cunoștință cu poporul și poziția comunei.

Avrigh, 26 Iulie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrighului în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Ioan Cădea protopop.

Nr. 428/1915. (135) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresți din comunele amintite mai jos se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Blăjeni-Plai și Sat.** Salarul se plătește 1000 cor. din repartitie, restul dela stat, încuviințat deja, și se va pune în curgere pe baza documentelor învățătorului ales. Cvartir și grădina în natură.

2. **Bulzești de sus.** Salarul, 1000 cor. din repartitie, restul se va cere dela stat. Cvartir și grădina în natură.

3. **Scroafa.** Salarul, 300 cor. dela comuna bisericească, restul dela stat, încuviințat sub Nr. 169,191/1913, care se va pune în curgere pe baza documentelor învățătorului, care va fi instituit. Cvartir și grădina în natură precum și lemnele necesare de foc.

Cei instituți sunt datori a propune și în școala de repetiție, a instrua elevii în Religie și cântări și a-i conduce Dumineca și în zile de sărbătoare la biserică și a cânta cu ei.

Concurenții au să-și înainteze cererile, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și încât le stă în putință să se prezenteze în comună în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta în biserică și pentru a se face cunoscuți poporului.

Brad, la 25 Iulie 1915.

Oficiul protopopesc al Zarandului în conțelegere cu comitetele parohiale.

V. Damian protopresbiter.

Doi băieți

se primesc ca **învățăcei** în franzelăria lui **Stefan Moga, Sibiu, Bahngasse 1.**

(146) 1—3

Profesoară diplomată

pentru școala civilă, dorește să fie angajată la o familie pentruca să instrueze eleve private pentru depunerea examenului pentru clasele civile. A se întreba la administrația foii.

(143) 2—

Regia de carne a garnizoanei c. și r. din Sibiu are de vânzare

Piei de oaie.

Cumpărătorii sunt rugați a-și înainta ofertele lor până **Sâmbătă în 4 Septembrie a. c.** președintelui comisiei de administrație (edificiul comănduirei de corp Et. II. ușa Nr. 124). Aci se vor da și informațiuni mai apropiate.

Suma garanției se va stabili după încheierea contractului. (147) 1—1

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **38 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **27 cor.**

In editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiei, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de **Dr. Pavel Roșca**, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolitan al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania **Ioan Meșianu**.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena **I. E. Mesolora**, sub titlul: „Τὰ συμβολικά βιβλία”. Atena, 1883.

In aceasta ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al lumbei, pe lângă „Prefața” revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea” arhimandritului Filaret Scriban, împreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde broșată, cu prețul de **2 cor. 50 fil.**

Revănzătorilor li se dă rabat **20%**.

A apărut

in editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineața; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune cătră Dumnezeu Fiul; Psalmul „Mitește-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune cătră Dumnezeu Tatăl; rugăciune cătră născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune cătră Domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată în coloare roșie și vânătă cu **20 fileri**.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă **20%** rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletesti ale ori căruia creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din resboi, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană, Sibiu**:

Protocolul sinodului ordinar

al arhidiecezei gr.-orientale române din Transilvania

ținut în anul 1915.

Prețul Cor. 120 + 5 fil. port.